

Hospitals de Catalunya

L'Hospital migeval de Sant Macià

per
JOSEPH M.ª ROCA

(Acabament)

Les medicacions seguides en lo periode qu'estudiem de fatigós y dificultós prerrenaixement de la Medicina ab son ròssech d'errors y de teories ancestrals mistich-supersticioses, ab ses compayes d'honor l'Alquimia y l'Astrologia, eren naturalment les consellades per los autors mes coneguts especialment Galien, Avicenna, Arnau de Vilanova, lo *Circa instantis* de Platearius y lo *Thesaurus pauperum* de Pere Hispanus, les quals obres, ab la colabració d'Herbaris y Bestiaris y l'us d'antidots com la pedra betzar y la banya d'unicorn, constituïen la Clinica terapeutica mes en boga, si be per la Cirurgia fruien de gran reputació En Guillem Salicetti de Verona y en Guiu de Chauliach, clergue comensal dels Sants Pares d'Avinyó, autor del *Inventarium o Chirurgia magna*.

"En terapeutica general, ademés de molts procediments empirichs en los quals entraven ja sien animals de tota mena, lliures y paràsits, ja sien excresions humanes y també materies pera qual obtenció no's respectava l'august somni de la mort y que'ls butxins facilitaven *ad stipendium*, les substancies més usades eren l'encens, la farigola, l'artemisa y la canyella com estimulants; l'aygua de rovell pera l'anemia; com parasiticides lo mer-

curi, la trementina y el sofre y aquest ademés com a desinfectant d'habitacions en epoques d'epidemies; l'escorça de la rel de magrana pera combatre la tènia y per al reumatisme articular la trementina; el safrà era afrodisiach; la ruda, la orega, l'àpit, l'hisop y el romaní s'empleaven en ginecologia; l'aloos, el polipodi y el ruibarbe, purgants; l'alum de Siria, estiptich; les cireres y els rahims tenien predicament com a pectorals; la cànfora, antifebril y antisèptica; el coral, absorbent; la ginesta y lo gram, diuretichs; la mirra, pera detergir les llagues gangrenoses, y el fonoll, pera estimular les atòniques; l'algalia, lo romaní, la murtra, el xiprés, l'espigol, l'encens, la mirra, l'ambre gris y lo santal s'usaven com a perfums y tenien fama los de procedencia castellana"¹.

A dites drogues procedents del regne vegetal, medicaments animals y productes minerals, els servien de vector pera esser administrades, pocions aquoses o medicines, axerops, emplastres, unctures, letovaris, concasements o decuyts, fu-

¹ Josep M.ª Roca: *La Medicina Catalana en temps del Rey Marí*.